

Europsko vijeće

Bruxelles, 22. listopada 2021.
(OR. en)

EUCO 17/21

CO EUR 15
CONCL 5

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (21. i 22. listopada 2021.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

I. COVID-19

1. Kampanje cijepljenja diljem Europe dovele su do znatnog napretka u borbi protiv bolesti COVID-19. Međutim, stanje u nekim državama članicama i dalje je vrlo ozbiljno. Kako bi se dodatno povećale stope procijepljenosti u cijeloj Uniji, trebalo bi pojačati napore kako bi se prevladalo oklijevanje s cijepljenjem, među ostalim suzbijanjem dezinformacija, osobito na platformama društvenih medija. Moramo i dalje biti na oprezu s obzirom na pojavu i širenje mogućih novih varijanti.
2. S obzirom na razvoj epidemiološke situacije Europsko vijeće poziva na daljnju koordinaciju kako bi se olakšalo slobodno kretanje unutar EU-a, kao i putovanje u EU, te na reviziju dviju preporuka Vijeća. Potiče Komisiju da ubrza rad s trećim zemljama na uzajamnom priznavanju certifikata.
3. Na temelju iskustava stečenih tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 mora se ojačati otpornost EU-a na krize i horizontalna pripravnost za njih. Kako bi se osigurala bolja prevencija budućih hitnih zdravstvenih situacija u EU-u kao i pripravnost i bolji odgovor na njih, Europsko vijeće poziva na dovršetak pregovora o zakonodavnom paketu za zdravstvenu uniju i osiguravanje odgovarajuće uključenosti država članica u upravljanje tijelom EU-a za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA). Podsjeća na to da je potrebno žurno nastaviti raditi na pristupu lijekovima u svim državama članicama.
4. Europsko vijeće ponovno ističe trajnu predanost EU-a doprinošenju međunarodnom odgovoru na pandemiju i osiguravanju pristupa cjepivima za sve. Poziva na brzo uklanjanje prepreka koje otežavaju uvođenje cjepiva na globalnoj razini i poziva Komisiju da u tom pogledu nastavi izravno surađivati s proizvođačima. Time će se državama članicama omogućiti da ubrzaju isporuku cjepiva zemljama kojima je to najpotrebnije. EU će nastaviti podupirati proizvodnju cjepiva i procijepljenost u partnerskim zemljama.

5. U kontekstu predstojećeg sastanka skupine G-20 i s obzirom na izvanrednu sjednicu Svjetske zdravstvene skupštine u studenome, Europsko vijeće naglašava svoju potporu snažnoj i središnjoj ulozi Svjetske zdravstvene organizacije u budućem upravljanju zdravljem na globalnoj razini i potporu cilju postizanja dogovora o međunarodnom ugovoru o pandemijama.

II. DIGITALIZACIJA

6. Europsko vijeće podsjeća na cilj EU-a da se osigura digitalna transformacija Europe kojom će se potaknuti gospodarski rast, otvaranje radnih mjesta i konkurentnost te ojačati naša digitalna suverenost na samoodređen i otvoren način. Time ćemo ojačati našu otpornost i olakšati zelenu tranziciju. U tu svrhu Europsko vijeće naglašava potrebu za uključivim i održivim digitalnim politikama, a posebno za usmjeravanjem na digitalne vještine i digitalno obrazovanje.
7. Europsko vijeće poziva na brzo razmatranje Komisijina Prijedloga odluke o uspostavi programa politike do 2030. „Put u digitalno desetljeće” kojom se provodi digitalni kompas.
8. Europsko vijeće preispitalo je napredak u pogledu digitalne agende i ključnih zakonodavnih predmeta. Potiče suzakonodavce da postignu dogovor o uredbi o roamingu do kraja godine te ih poziva da nastave s radom na Prijedlogu akta o digitalnim uslugama i Prijedlogu akta o digitalnim tržištima s ciljem postizanja ambicioznog dogovora što je prije moguće. Nadalje, Europsko vijeće naglašava da je važno postići brz napredak u pogledu drugih postojećih i budućih inicijativa, a posebno:
 - iskorištavanju vrijednosti podataka u Europi, posebno s pomoću sveobuhvatnog regulatornog okvira kojim se potiču inovacije i olakšavaju bolja prenosivost podataka i pravedan pristup podacima te osigurava interoperabilnost,
 - provedbe preostalih mjera potrebnih za uspostavu posebnih sektorskih podatkovnih prostora, kako je utvrđeno u europskoj strategiji za podatke iz veljače 2020., i izrade plana za taj postupak,

- uspostave regulatornog okvira za umjetnu inteligenciju koji je pogodan za inovacije kako bi se ubrzala primjena te tehnologije u privatnom i javnom sektoru uz istodobno jamčenje sigurnosti i punog poštovanja temeljnih prava,
 - utvrđivanja zajedničkih standarda i postizanja dogovora o koordiniranom pristupu u pogledu europskog okvira za digitalni identitet i
 - promicanja stvaranja najsuvremenijeg europskog ekosustava mikročipova u cijelom vrijednosnom lancu te izgradnje dodatne otpornosti, među ostalim u pogledu sirovina, jer je to ključno kako bi se izbjegle nestašice koje koče našu digitalnu transformaciju. U tom kontekstu Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje predstojeći prijedlog europskog akta o čipovima.
9. Europsko vijeće osvrnulo se na znatno povećanje zlonamjernih kiberaktivnosti, čiji je cilj podrivati naše demokratske vrijednosti i sigurnost temeljnih funkcija naših društava. Ponovno ističe svoju nepokolebljivu predanost promicanju demokratskih vrijednosti na internetu i izvan njega. U tom kontekstu Europsko vijeće ponovno potvrđuje predanost EU-a otvorenom, slobodnom, stabilnom i sigurnom kiberprostoru te potiče zemlje diljem svijeta da se pridržavaju tih normi i provode ih. Poziva na nastavak rada na Prijedlogu revidirane direktive o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava, predloženoj direktivi o otpornosti ključnih subjekata i alatima za kiberdiplomaciju. Naglašava potrebu za učinkovitom koordinacijom i pripravnnošću s obzirom na kiberprijetnje. U tom kontekstu naglašava važnost daljnjeg razvoja okvira EU-a za upravljanje krizama u području kibersigurnosti i učinkovitog odgovora na incidente i krize velikih razmjera u području kibersigurnosti na razini EU-a, među ostalim putem vježbi i razmatranjem potencijala zajedničke jedinice za kibersigurnost. Ističe potrebu za jačanjem djelovanja u borbi protiv kiberkriminaliteta, posebno napada ucjenjivačkim softverima, te jačanjem suradnje s partnerskim zemljama, među ostalim u okviru multilateralnih foruma. Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje ishod trenutačne revizije okvira za politiku kiberobrane EU-a.

10. Europsko vijeće naglašava važnost digitalne povezivosti, među ostalim da je važno provesti procjenu izvedivosti daljnjeg razvoja sigurne svemirske povezivosti. Trebali bismo razviti i promovirati model „europske pouzdane povezivosti” utemeljen na vrijednostima EU-a, povjerenju, transparentnosti i odgovornosti. Partnerstva sa zemljama istomišljenicama imaju središnju ulogu u promicanju naših interesa i vrijednosti na globalnoj razini. Vijeće za trgovinu i tehnologiju važan je korak u jačanju transatlantske suradnje u digitalnom području.

III. CIJENE ENERGIJE

11. Europsko vijeće osvrnulo se na nedavni nagli porast cijena energije i razmotrilo posljedice rasta cijena za građane i poduzeća, posebno za naše ranjive građane i MSP-ove koji se pokušavaju oporaviti od pandemije bolesti COVID-19.
12. Paket mjera predstavljen u komunikaciji Komisije o suočavanju s rastom cijena energije sadržava korisne kratkoročne i dugoročne mjere.
13. Europsko vijeće poziva:
 - Komisiju da ispita funkcioniranje tržišta plina i električne energije, kao i tržišta ETS-a EU-a, uz pomoć Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA). Nakon toga Komisija će ocijeniti zahtijevaju li određena trgovinska postupanja dodatno regulatorno djelovanje,
 - države članice i Komisiju da hitno na najbolji način iskoriste paket mjera kako bi se pružila kratkoročna pomoć najranjivijim potrošačima i potpora europskim poduzećima, uzimajući u obzir raznolikost i specifičnost okolnosti država članica,

- Komisiju i Vijeće da žurno razmotre srednjoročne i dugoročne mjere kojima bi se doprinijelo cijinama energije pristupačnima za kućanstva i poduzeća, povećala otpornost energetskeg sustava EU-a i unutarnjeg energetskeg tržišta, osigurala sigurnost opskrbe i pružila potpora prijelazu na klimatsku neutralnost, uzimajući u obzir raznolikost i specifičnost okolnosti država članica i
 - Europsku investicijsku banku da razmotri kako može ubrzati ulaganja u energetskeg tranziciju u okviru svojeg trenutnog manevarskog prostora u kapitalu, kako bi se smanjili budući rizici od poremećaja i ostvarile ambicije Europe u pogledu globalne povezivosti.
14. Vijeće za promet, telekomunikacije i energetiku (energetika) odmah će nastaviti s radom na tom pitanju na izvanrednom sastanku 26. listopada 2021. Europsko vijeće nastaviti će pomno pratiti situaciju i ponovno je razmotriti u prosincu.

IV. MIGRACIJE

15. U skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 24. i 25. lipnja 2021. te kako bi se spriječile pogibije i smanjio pritisak na europske granice u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom, predstavljeno je osam akcijskih planova za zemlje podrijetla i tranzita. Komisija i visoki predstavnik, prema potrebi zajedno s državama članicama, trebali bi sada te planove operacionalizirati i bez odgode ih provesti u suradnji s partnerskim zemljama. Europsko vijeće očekuje da će se akcijski planovi temeljiti na konkretnim rokovima i odgovarajućoj financijskoj potpori. Ponovno upućuje zahtjev Komisiji da izvijesti Vijeće o svojim namjerama u tom pogledu.

16. Europsko vijeće poziva Komisiju da hitno predstavi prijedloge i mobilizira financijska sredstva za djelovanja na svim migracijskim rutama, u skladu s većom ambicijom EU-a, i da o tome redovito izvješćuje Vijeće. Za djelovanja povezana s migracijama trebalo bi na najbolji mogući način iskoristiti najmanje 10 % financijske omotnice Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI), kao i financijska sredstva u okviru drugih relevantnih instrumenata.
17. U skladu s izjavom iz ožujka 2021. i zaključcima iz lipnja 2021. Europsko vijeće ponovno ističe da očekuje da će se pravodobno mobilizirati financijska pomoć za sirijske izbjeglice i zajednice domaćine u Turskoj, Jordanu, Libanonu i drugim dijelovima regije, uključujući Egipat, u okviru relevantnih instrumenata.
18. Europsko vijeće poziva Tursku da osigura punu i nediskriminirajuću provedbu Izjave EU-a i Turske iz 2016., među ostalim u odnosu na Republiku Cipar.
19. Europsko vijeće neće prihvatiti nikakav pokušaj trećih zemalja da iskoriste migrante u političke svrhe. Osuđuje sve hibridne napade na granicama EU-a i na odgovarajući će način odgovoriti na njih.
20. Europsko vijeće poziva Komisiju da predloži sve potrebne izmjene pravnog okvira EU-a i konkretne mjere popraćene odgovarajućom financijskom potporom kako bi se osigurao neposredan i odgovarajući odgovor u skladu s pravom EU-a i međunarodnim obvezama, uključujući temeljna prava.
21. EU će nastaviti suzbijati aktualni hibridni napad bjeloruskog režima, među ostalim hitnim donošenjem dodatnih mjera ograničavanja protiv osoba i pravnih subjekata, u skladu sa svojim postupnim pristupom.
22. Europsko vijeće podsjeća da je potrebno osigurati učinkovito vraćanje i potpunu provedbu sporazumâ i aranžmanâ o ponovnom prihvatu, koristeći se pritom nužnim sredstvima utjecaja.

23. EU je i dalje odlučan u osiguravanju učinkovitog nadzora svojih vanjskih granica.
24. Trebalo bi nastaviti ulagati napore kako bi se smanjila sekundarna kretanja, i osigurala pravedna ravnoteža između odgovornosti i solidarnosti među državama članicama.

V. TRGOVINA

25. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o trgovinskoj politici EU-a.

VI. VANJSKI ODNOSI

26. Europsko vijeće raspravljalo je o pripremama za predstojeći sastanak na vrhu ASEM-a 25. i 26. studenoga 2021. U tom kontekstu podupire strategiju EU-a za suradnju s indopacifičkom regijom i poziva Vijeće da osigura njezinu brzu provedbu.
27. Europsko vijeće raspravljalo je i o pripremama za sastanak na vrhu Istočnog partnerstva koji će se održati 15. prosinca 2021. Odnosi EU-a s tom regijom i dalje imaju ključnu stratešku važnost. Europsko vijeće ponovno poziva bjeloruske vlasti da oslobode sve političke zatvorenike.
28. Uoči konferencije COP26 u Glasgowu Europsko vijeće poziva na ambiciozan globalni odgovor na klimatske promjene. Ključno je osigurati da cilj ograničenja globalnog zagrijavanja na 1,5 °C bude i dalje ostvariv. Europsko vijeće stoga poziva sve stranke da predstave i provedu ambiciozne nacionalne ciljeve i politike. Osobito potiče velika gospodarstva koja to još nisu učinila da na vrijeme prije konferencije COP26 dostave ili ažuriraju poboljšane i ambiciozne nacionalno utvrđene doprinose i da predstave dugoročne strategije u cilju postizanja nulte neto stope emisija do 2050. Europsko vijeće podsjeća na obvezu EU-a i njegovih država članica da nastave povećavati financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena. Poziva druge razvijene zemlje da hitno povećaju svoj doprinos zajedničkom cilju prikupljanja 100 milijardi USD godišnje do 2025. za financiranje borbe protiv klimatskih promjena.

29. Europsko vijeće primilo je na znanje i pripreme za sastanak konferencije COP15 o biološkoj raznolikosti u Kunmingu. Poziva na ambiciozan globalni okvir za bioraznolikost nakon 2020. kako bi se zaustavio i preokrenuo gubitak bioraznolikosti.

*

* *

Nadovezujući se na Izjavu Vijeća od 6. prosinca 2018. o borbi protiv antisemitizma i razvoju zajedničkog sigurnosnog pristupa za bolju zaštitu židovskih zajednica i institucija u Europi te Izjavu Vijeća od 2. prosinca 2020. o uključivanju borbe protiv antisemitizma u sva područja politika, Europsko vijeće pozdravlja strategiju EU-a za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života, koju je Komisija donijela 5. listopada 2021. Međunarodni forum o sjećanju na holokaust i borbi protiv antisemitizma održan 13. listopada 2021. u Malmöu podsjetnik je da se moramo svim silama boriti protiv svih oblika antisemitizma, rasizma i ksenofobije.